

Pohjoismaiden neuvosto

13. toukokuuta 2019

Vastaus kirjalliseen kysymykseen E1/19 yhteispohjoismaisen potilastietojärjestelmän perustamisesta

Pohjoismaiden neuvoston jäsen Jenis av Rana (Mfl.) esitti Pohjoismaiden ministerineuvostolle 7. maaliskuuta 2019 seuraavan kysymyksen:

Pohjoismaiden ministerineuvoston vastaus suositukseen 30/2018 Pohjoismaiden terveydenhuoltojärjestelmien yhteistyön lisäämisestä antaa aihetta pyytää konkreettista vastausta kysymykseen, onko Pohjoismaiden ministerineuvoston nimenomaisena tavoitteena yhteisen potilastietojärjestelmän perustaminen Pohjoismaihin?

Vastaus:

Pohjoismaiden sosiaali- ja terveystieteiden ministerineuvoston puolesta voin todeta, että työ optimaalisten edellytysten luomiseksi Pohjoismaiden kansalaisten vapaalle liikkuvuudelle Pohjoismaiden välillä on osa Pohjoismaista yhteistyötä koskevaa visiota, minkä vuoksi Pohjoismaiden ministerineuvosto pyrkii poistamaan mahdollisimman monia vapaan liikkuvuuden esteitä. Tämä koskee tietenkin myös potilaita.

Digitalisaatio on yksi Pohjoismaisen yhteistyön pääprioriteeteista, samoin rajat ylittävät digitaaliset ratkaisut ja innovaatio, joihin panostetaan huomattavasti myös terveys- ja hyvinvointisektorilla. Pohjoismaat ovat julkisen sektorin digitalisaation edelläkävijöitä. Kansalaisten ja viranomaisten keskinäinen luottamus on Pohjoismaissa vankalla pohjalla, mikä antaa hyvät edellytykset digitalisaation edelleen kehittämiseksi.

Vahvemman pohjoismaisen potilastietojärjestelmää koskevan yhteistyön kehittämiseksi on käynnistetty monia tutkimus- ja kehittämistoimia. Yhteispohjoismaisen potilastietojärjestelmän kehittäminen ei tällä hetkellä ole suunnitteilla, mutta Pohjoismaat pyrkivät yhdessä luomaan perustan, jonka pohjalta terveystietoja voidaan vaihtaa sektoreiden ja yksiköiden välillä muun muassa käyttämällä yhteisiä standardeja, jolloin voidaan varmistaa eri järjestelmissä olevien tietojen yhteensopivuus. Terveystietojen vaihtaminen maiden kesken edellyttää erinäisten käytännöllisten ja juridisten esteiden ratkaisemista. Nämä haasteet ovat paitsi pohjoismaisia myös kansallisia: potilastietoja koskevan jatkuvasti käynnissä olevan digitaalisen kehitystyön tavoitteena on varmistaa, että yksittäisen potilaan henkilötietosuoja ja turvallisuus toteutuvat henkilötietoja käytettäessä.

Pohjoismaisen eTerveyden työryhmässä on jo vuodesta 2011 tehty laajaa strategista tiedonjako- ja tiedonvaihtoyhteistyötä. Kansallisten eTerveyden strategioiden vertailu Pohjoismaiden kesken muodostaa suuren osan ryhmän työstä, ja ryhmän nykyisiin ja tuleviin tavoitteisiin sisältyy indikaattorien ja standardien luominen eTerveyden tarpeisiin, erityisesti henkilön terveystietoja koskien. Tätä työtä pidetään yhtenä perusedellytyksenä sille, että terveystietojen siirtäminen maasta toiseen ja potilasliikkuvuus voivat toteutua.

Muita kiinnostavia toimia ovat sähköisiä reseptejä koskeva pilottihanke Suomen ja Viron välillä sekä kolmivuotinen Ruotsin puheenjohtajakauden hanke ”etähoito ja -hoiva”, joissa parhaillaan tutkitaan potilastietojen ja sähköisten reseptien vaihtoa koskevia edellytyksiä Pohjoismaissa. Hankkeista kerättävät kokemukset antavat tärkeää tietoa siitä, mitä pohjoismaisessa yhteistyössä voidaan tulevaisuudessa tehdä. Sitä mukaa kuin terveysalan it-järjestelmät ja standardit kehittyvät, potilastiedon jakaminen maiden välillä tulee todennäköisesti mahdolliseksi olettaen, että tekniset ja juridiset edellytykset täyttyvät. Pohjoismaiden ministerineuvosto jatkaa sellaisten toimien aktiivista tukemista, joilla lisätään osaamista ja kehitetään ratkaisuja terveystietojen, kuten potilastietojen siirtämiseen maiden välillä.

Reykjavikissa 13. toukokuuta 2019

Svandís Svavarsdóttir
Terveysministeri